

Ruokaviraston ehdotus kuntien osallistumisesta Vati-järjestelmän kehittämiseen

ETYT 27.06.2024 § 26
598/02.02.02/2023

Ruokavirasto on 20.5.2024 päivätyllä kirjeellä (vain suomeksi) kysynyt kuntien kiinnostusta osallistua valvonnan tietojärjestelmän, Vatin kustannuksiin vuosina 2025-2027. Näillä kustannuksilla haluaa kansallinen viranomainen tehdä korjauksia ja joitakin pienempiä kehitystoimia järjestelmään. Aivan selkeästi ei käy ilmi, onko aiottu korjata niitä ongelmia, jotka vaikuttavat eniten arjessa.

Järjestelmän kanssa on ollut suuria ongelmia alusta asti, onhan se lähinnä suunniteltu kansallisen viranomaisen tarpeisiin. Mm. on puutteita ollut järjestelmissä, käyttöliittymä toimii huonosti ja valvonta pakotetaan käyttämään suomenkielisiä osoitteita. Tästä johtuen on järjestelmää lähinnä käytetty raportointiohjelmana, kun taas vanhempaa, kuten käyttöön tehtyä ohjelmaa käytetään edelleen asianhallintaan, työajan seurantaan, laskujen laatimiseen ja huomattaviin osiin valvontaeläinlääkärin työtä. Vaikka Vati-järjestelmä on tärkeä, ovat ongelmat niin lukuisia, että ei ole sopivaa pyytää rahoitusta käyttäjiltä, joilla ei ole vaihtoehtoja sen jälkeen, kun kansallinen viranomainen on siirtänyt järjestelmäkehityksen yksityiseltä sektorilta itselleen ja omaa nyttemmin on monopolin. Myös Kuntaliitto on painottanut kuntien maksuosuuden vapaaehtoisuuden tärkeyttä.

Koska talousarvio vuodelle 2024 ja siitä eteenpäin vaikuttaa hyvin tiukalta, yllä sanotun huomioiden ja myös koska kehitystoimet eivät näytä juurikaan vaikuttavan yksikölle merkittävimpiin puutteisiin, ei ole perusteltua, että Eteläkärjen ympäristöterveys osallistuu ohjelman kehittämiseen, johon kansallisella viranomaisella on monopoli.

Huomautettakoon myös, että näin suurista muutoksista toimintatavoissa on kysyttävä hyvissä ajoin, jotta myös kunnallinen lautakunta voi niihin suoraan ottaa kantaa. On poikkeuksellista, että kokous järjestettiin kesän aikana, jolloin vastaus myös tulee oikealta tasolta.

Ehdotus (Kuula)	Eteläkärjen ympäristöterveyslautakunta päättää, että se ei solmi sopimusta kansallisen viranomaisen kanssa valvonnan Vati-järjestelmän kehittämiseksi.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin
Lisätiedot	Terveysvalvonnan johtaja Katianna Kuula, 040 1359 222